

รายงานการประชุม
คณะอนุกรรมการติดตามและแก้ไขปัญหาเรื่องน้ำ
ครั้งที่ ๓/๒๕๕๕
วันจันทร์ที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ เวลา ๑๑.๐๐ น.
ณ ห้องประชุมสายชล ชั้น ๙ กรมทรัพยากรน้ำ

ผู้เข้าประชุม

๑. นายปรีชา เร่งสมบูรณ์สุข รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	ประธานอนุกรรมการ
๒. นายเมธี มหายศนันท์ แทนอธิบดีกรมอุตุฯ	อนุกรรมการ
๓. นางสาวญาดารักษ์ วิสุนกิจ แทนอธิบดีกรมทรัพยากรธรณี	อนุกรรมการ
๔. นายเกรียงศักดิ์ ภิระไร แทนอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล	อนุกรรมการ
๕. นายวรศาสน์ อภัยพงษ์ แทนอธิบดีกรมควบคุมมลพิษ	อนุกรรมการ
๖. นายสุกิจ รักพานิชแสง แทนอธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช	อนุกรรมการ
๗. นายประทีป บริบูรณ์รัตน์ แทนอธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย	อนุกรรมการ
๘. นายปริญญา สุทธิโกเศศ แทนผู้อำนวยการสำนักฝนหลวงและการบินเกษตร	อนุกรรมการ
๙. นายไพโรจน์ ประสิทธิ์วีระกุล แทนปลัดกรุงเทพมหานคร	อนุกรรมการ
๑๐. นายวันชัย ประไพสุวรรณ แทนผู้ว่าการการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย	อนุกรรมการ
๑๑. นายจำเนียร เมืองจันทร์ แทนผู้ว่าการการประปาส่วนภูมิภาค	อนุกรรมการ
๑๒. นายปริญญา แน่นหนา แทนผู้ว่าการการประปานครหลวง	อนุกรรมการ
๑๓. นายสุรชัย รัตนเสริมพงศ์ แทนผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ	อนุกรรมการ
๑๔. นายจตุพร บุรุษพัฒน์ อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำ	อนุกรรมการและเลขานุการ
๑๕. นายนิวัติชัย คัมภีร์ รองอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำ	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

/๑๖. นายบุญจง...

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องเพื่อทราบและพิจารณา

๓.๑ รายงานสถานการณ์น้ำ สถานการณ์ภัยแล้ง และการดำเนินการแก้ไขปัญหาน้ำ

หน่วยงานต่างๆ ในคณะอนุกรรมการติดตามและแก้ไขปัญหาน้ำ ได้รายงาน สถานการณ์น้ำ สถานการณ์ภัยแล้ง และการดำเนินการแก้ไขปัญหาน้ำ ดังนี้

๑) กรมทรัพยากรน้ำ

นายบุญจง จรัสดำรงนิത്യ ผู้อำนวยการศูนย์ป้องกันวิกฤติน้ำ กรมทรัพยากรน้ำ อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ รายงานสถานการณ์น้ำในภาพรวม ดังนี้

๑.๑) สถานการณ์น้ำฝน

- ปริมาณฝนสะสมในรอบสัปดาห์ (๒๙ มกราคม - ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕) ทั้ง ประเทศมีค่าเฉลี่ย ๒๐.๓๑ มม.

- ปริมาณฝนเฉลี่ยสะสมรายเดือน (วันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕)

• ภาคเหนือ = ๒๐.๕๔ มม. มากกว่าปี ๒๕๕๔ อยู่ ๑๔.๐๖ มม. และมากกว่าค่าเฉลี่ย ๓๐ ปี อยู่ ๑๒.๒๔ มม.

• ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ = ๔๐.๕๘ มม. มากกว่าปี ๒๕๕๔ อยู่ ๓๘.๓๕ มม. และมากกว่าค่าเฉลี่ย ๓๐ ปี อยู่ ๓๔.๓๕ มม.

• ภาคกลาง = ๔๒.๒๓ มม. มากกว่าปี ๒๕๕๔ อยู่ ๓๖.๓๒ มม. และมากกว่าค่าเฉลี่ย ๓๐ ปี อยู่ ๓๐.๑๙ มม.

• ภาคตะวันออก = ๕๓.๓๒ มม. มากกว่าปี ๒๕๕๔ อยู่ ๔๕.๗๑ มม. และมากกว่าค่าเฉลี่ย ๓๐ ปี อยู่ ๓๓.๕๕ มม.

• ภาคตะวันตก = ๓๖.๕๖ มม. มากกว่าปี ๒๕๕๔ อยู่ ๓๑.๒๖ มม. และมากกว่าค่าเฉลี่ย ๓๐ ปี อยู่ ๒๘.๗๕ มม.

• ภาคใต้ = ๓๐๙.๐๔ มม. มากกว่าปี ๒๕๕๔ อยู่ ๑๔๐.๘๖ มม. และมากกว่าค่าเฉลี่ย ๓๐ ปี อยู่ ๒๔๙.๐๑ มม.

- ปริมาณฝนสะสมรายปี ๒๕๕๕ (วันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕) ทั้งประเทศมีค่าเฉลี่ย ๑๐๑.๒๐ มม. มากกว่าฝนสะสมรายปี ๒๕๕๔ (๔๑.๓๙) อยู่ ๕๙.๘๑ มม. และมากกว่าฝนสะสมเฉลี่ย ๓๐ ปี (๒๔.๑๕) อยู่ ๗๗.๐๕ มม.

๑.๒) สถานการณ์น้ำในอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ ณ วันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ ปริมาณน้ำทั้งประเทศ = ๕๕,๔๑๙ ล้าน ลบ.ม. หรือ ๗๙ % ของความจุเก็บกัก มากกว่าปี ๒๕๕๔ (๔๖,๐๙๖) อยู่ ๙,๓๒๓ ล้าน ลบ.ม. คิดเป็น ๑๓ % และมากกว่าปี ๒๕๔๙ (๔๕,๔๑๘) อยู่ ๑๐,๐๐๑ ล้าน ลบ.ม. คิดเป็น ๑๒ %

- เขื่อนที่มีปริมาณน้ำเก็บกักมากกว่าร้อยละ ๘๐ มีจำนวน ๑๓ แห่ง ประกอบด้วย เขื่อนภูมิพล แม่จัดสมบูรณ์ชล แม่กวางอุดมธารา กิวคอกหมา ลำตะคอง ลำพระเพลิง มูลบน ลำแชะ กระเสียว ศรีนครินทร์ หนองปลาไหล ประแสร์ และบางยาง

- เขื่อนที่มีปริมาณน้ำเก็บกักระหว่างร้อยละ ๕๐ - ๘๐ มีจำนวน ๑๘ แห่ง ประกอบด้วย เขื่อนสิริกิติ์ กิวลม ป่าสักชลสิทธิ์ แควน้อยบำรุงแดน สิรินคร ห้วยหลวง น้ำอูน น้ำพุง จุฬารัตน์ อุบลรัตน์ ลำปาว ลำนางรอง วชิราลงกรณ ขุนด่านปราการชล คลองสิียด บางพระ แก่งกระจาน และรัชชประภา

/- เขื่อนที่มี...

- เขื่อนที่มีปริมาณน้ำเก็บกักน้อยกว่าร้อยละ ๕๐ มีจำนวน ๒ แห่ง ประกอบด้วย เขื่อนปราณบุรี และทับเสลา

๑.๓) การเตือนภัย (Early Warning) วันที่ ๓๑ มกราคม – ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ มีการเตือนภัยในระดับสีเหลือง (เตรียมพร้อม) จำนวน ๑ ครั้ง ในพื้นที่จังหวัดพิจิตร

๑.๔) สภาพน้ำในแม่น้ำสายหลักส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์ปกติ

๑.๕) สถานการณ์น้ำในแม่น้ำโขง ปัจจุบันอยู่ในเกณฑ์ปกติและมีแนวโน้มที่จะลดลง

๑.๖) การคาดการณ์ภัยแล้งในปี ๒๕๕๕ พิจารณาจากสภาพความขาดแคลนน้ำ และต้นทุนน้ำที่มีอยู่ รวมถึงการนำน้ำไปใช้ (Demand – Supply - Logistics) ๖ ปัจจัยหลัก (ค่าเปอร์เซ็นต์ ถ่วงน้ำหนัก) ดังนี้

- การพิจารณาปริมาณฝนสะสมปี ๒๕๕๔ เทียบกับค่าฝนเฉลี่ย ๓๐ ปี (๑๐ %)

- การพิจารณาฝนทิ้งช่วง ตั้งแต่เดือนตุลาคม ๒๕๕๔ - ปัจจุบัน (๒๐ %)

- การพิจารณาระดับน้ำในลำน้ำสายหลัก (๒๐ %)

- การพิจารณาปริมาณน้ำในอ่างเก็บน้ำ (๑๕ %)

- การพิจารณาพื้นที่ที่ขาดแคลนน้ำอุปโภค – บริโภค – จุดจ่ายน้ำบาดาล (๒๐ %)

- การพิจารณาพื้นที่ที่ประสบปัญหาภัยแล้งซ้ำซากปี ๒๕๔๘ - ๒๕๕๔ (๑๕ %)

๑.๗) การคาดการณ์พื้นที่เสี่ยงภัยแล้งปี ๒๕๕๕ (ณ วันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕)

- พื้นที่เสี่ยงภัยแล้งปานกลาง จำนวน ๑๘ จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัดแม่ฮ่องสอน เชียงราย พะเยา อุทัยธานี เพชรบูรณ์ สระแก้ว ปราจีนบุรี ราชบุรี ประจวบคีรีขันธ์ สุรินทร์ อุบลราชธานี หนองคาย มหาสารคาม เลย โสธร ชัยภูมิ อำนาจเจริญ และนครพนม

๑.๘) การเตรียมรับสถานการณ์ภัยแล้ง ปี ๒๕๕๕

- มาตรการบรรเทาภัยแล้ง ปี ๒๕๕๕

- การกำหนดพื้นที่ปลูกข้าวนาปรังให้เหมาะสมกับปริมาณน้ำในอ่างเก็บน้ำ โดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

และการบินเกษตร

- การเตรียมการจัดทำฝนหลวงในพื้นที่ประสบภัยแล้ง โดยสำนักฝนหลวง

การใช้น้ำในช่วงฤดูแล้ง

- การบริหารจัดการน้ำให้มีประสิทธิภาพ สำรวจแหล่งน้ำ และวางแผน

แห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

- การก่อสร้างฝายต้นน้ำ โดยกรมทรัพยากรน้ำ กรมป่าไม้ และกรมอุทยาน

และกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

- การเจาะบ่อบาดาลในพื้นที่ประสบภัยแล้ง โดยกรมทรัพยากรน้ำบาดาล

หมู่บ้าน โดยกรมทรัพยากรน้ำ และกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

/• เตรียมหน้า...

- เตรียมน้ำสะอาดสำหรับแจกจ่ายในพื้นที่ประสบภัยแล้ง โดยการประปา ส่วนภูมิภาค กรมทรัพยากรน้ำ กรมทรัพยากรน้ำบาดาล และกองบัญชาการทหารสูงสุด
- การสนับสนุนรถยนต์แจกจ่ายน้ำและเครื่องสูบน้ำในพื้นที่ประสบภัยแล้ง โดยกรมทรัพยากรน้ำ กรมทรัพยากรน้ำบาดาล กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรมชลประทาน การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย กองบัญชาการทหารสูงสุด และกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
  - การสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชน
    - รณรงค์ให้ประชาชนตระหนักในปัญหาภัยแล้งและการประหยัดน้ำ
    - ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรับทราบข้อมูลสถานการณ์น้ำในพื้นที่
    - ประสานงานด้านข้อมูลปัญหาภัยแล้งจากพื้นที่
    - ประชาสัมพันธ์การนำน้ำที่ใช้แล้วมาบำบัดเพื่อกลับมาใช้ประโยชน์
    - ประชาสัมพันธ์ให้ปลูกพืชเศรษฐกิจที่ใช้น้ำน้อย
    - ร่วมกันกำจัดวัชพืชเพื่อลดการระเหยของน้ำ
    - ร่วมกันลดการก่อให้เกิดมลพิษในน้ำ
    - อบรมและเตรียมความพร้อมให้กับผู้ประกอบการอาชีพเลี้ยงปลา
    - ติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำในแม่น้ำสายหลักและลำน้ำสาขา
    - แจ้งเตือนภัยคุณภาพน้ำ

๒) กรมอุตุนิยมวิทยา

ผู้แทนกรมอุตุนิยมวิทยา รายงานการคาดการณ์สภาพอากาศ ให้ที่ประชุมทราบ ดังนี้

๒.๑) วันที่ ๗ - ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ คาดว่าหย่อมความกดอากาศสูงกำลังปานกลางระลอกใหม่จากประเทศจีนจะแผ่ลงมาปกคลุมประเทศไทยตอนบนและทะเลจีนใต้ ทำให้บริเวณประเทศไทยตอนบนมีฝนฟ้าคะนองเกิดขึ้น และภาคตะวันออกเฉียงเหนืออุณหภูมิจะลดลง ๒ - ๔ °C ส่วนภาคอื่นๆ จะมีผลกระทบในระยะต่อไป และภาคใต้จะมีฝนเพิ่มมากขึ้นและมีฝนตกหนักบางแห่ง

๒.๒) การคาดการณ์สภาพอากาศในเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๕๕

- เดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ เป็นเดือนที่เปลี่ยนจากฤดูหนาวเข้าสู่ฤดูร้อน ลักษณะอากาศจะแปรปรวน พื้นที่ภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ยังมีอากาศหนาวเย็นในตอนเช้า ส่วนตอนกลางวันจะเริ่มมีอากาศร้อน ภาคใต้จะเริ่มเปลี่ยนเป็นลมตะวันออกเฉียงเหนือและลมตะวันออกเฉียงใต้ ทำให้มีฝนฟ้าคะนองบางพื้นที่ และอาจมีแนวพัดสอบของลมตะวันออกเฉียงเหนือและลมใต้พาดผ่านประเทศไทยตอนบน จะทำให้บริเวณดังกล่าวมีฝนฟ้าคะนองและลมกระโชกแรงเกิดขึ้นได้

๒.๓) การคาดการณ์สภาพอากาศฤดูร้อนปี ๒๕๕๕

- ประมาณวันที่ ๑๖ มีนาคม - ๓๐ เมษายน ๒๕๕๕ จะมีหย่อมความกดอากาศต่ำเนื่องจากความร้อนปกคลุมประเทศไทยตอนบน ทำให้บริเวณดังกล่าวมีอากาศร้อนอบอ้าวและอาจมีอากาศร้อนจัดได้ในบางวัน โดยเฉพาะพื้นที่ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคกลาง และจะมีแนวพัดสอบของลมใต้และลมตะวันออกเฉียงใต้พาดผ่านประเทศไทยตอนบน ทำให้ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคกลาง จะมีฝนฟ้าคะนองซึ่งจะช่วยคลายความร้อนลงไปได้บ้าง ภาคใต้จะมีฝนบางพื้นที่ถึงเป็นแห่งๆ และจะมีอากาศร้อนในบางวัน

/- ประมาณ...

- ประมาณวันที่ ๓๐ เมษายน – ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๕๕ มรสุมตะวันตกเฉียงใต้จะเริ่มพัดปกคลุมทะเลอันดามันและประเทศไทย ทำให้มีฝนตกเพิ่มมากขึ้นก่อนในพื้นที่ภาคใต้ ซึ่งในเดือนมีนาคมและเมษายนของทุกปี บริเวณประเทศไทยตอนบนมักจะเกิดพายุฤดูร้อนขึ้นบ่อยครั้ง ทำให้เป็นอันตรายต่อชีวิตและทรัพย์สิน รวมทั้งสร้างความเสียหายแก่พืชผลทางการเกษตรและอาจทำให้เกิดอัคคีภัยและไฟฟ้าได้ง่าย นอกจากนี้พายุไซโคลนอาจก่อตัวในทะเลอันดามันและเคลื่อนตัวเข้ามาใกล้ชายฝั่งหรือเคลื่อนเข้าสู่ประเทศพม่า ส่งผลให้ด้านตะวันตกของประเทศไทยมีปริมาณฝนเพิ่มมากขึ้น ซึ่งฤดูร้อนจะสิ้นสุดประมาณกลางเดือนพฤษภาคมและเริ่มเข้าสู่ฤดูฝนต่อไป

- ปริมาณฝนจะมากกว่าค่าเฉลี่ยปกติแต่จะต่ำกว่าค่าเฉลี่ยปี ๒๕๕๔ ในบางพื้นที่ปริมาณน้ำฝนอาจไม่เพียงพอกับความต้องการ โดยเฉพาะพื้นที่แล้งซ้ำซากบริเวณภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือรวมทั้งพื้นที่นอกเขตชลประทาน อาจต้องประสบกับปัญหาการขาดแคลนน้ำอุปโภค – บริโภค และการเกษตรกรรม ประชาชนจึงควรใช้น้ำให้ได้ประโยชน์สูงสุด

๓) การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.)

ผู้แทนการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย รายงานสถานการณ์น้ำในอ่างเก็บน้ำของ กฟผ. ณ วันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ ให้ที่ประชุมทราบ ดังนี้

๓.๑) สภาพน้ำในเขื่อนภูมิพลและเขื่อนสิริกิติ์ มีปริมาณน้ำเก็บกักอยู่ที่ ๘๑ % และ ๗๙ % ของความจุอ่าง ตามลำดับ และจะเร่งระบายน้ำเพื่อประโยชน์ด้านการเกษตร การอุปโภค – บริโภค การอุตสาหกรรม การรักษาระบบนิเวศน์ และจะพร่องน้ำในเขื่อนภูมิพลและเขื่อนสิริกิติ์ให้เหลือปริมาณน้ำในอ่างอยู่ที่ ๔๕ % ของความจุอ่าง ภายในวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๕๕

๓.๒) การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยได้กำหนดแนวทางการศึกษาเพื่อปรับปรุงเกณฑ์ควบคุมระดับน้ำต้วบนและต้วล่าง (Rule Curve) ดังนี้

- พร่องน้ำล่วงหน้าเพื่อสำรองพื้นที่ว่างสำหรับรับน้ำในช่วงฤดูฝน
- กำหนดให้มีการระบายน้ำน้อยที่สุด ในเดือนสิงหาคม – กันยายน ๒๕๕๕ จะระบายน้ำวันละ ๑๐ ล้าน ลบ.ม. เดือนตุลาคม ๒๕๕๕ จะไม่มีการระบายน้ำ
- ให้มีความเสี่ยงที่จะเกิดการขาดแคลนน้ำในปี ๒๕๕๕ น้อยที่สุด
- รักษาสมดุลในการบริหารจัดการน้ำเพื่อใช้ในการเกษตร การอุปโภค – บริโภค การอุตสาหกรรม การรักษาระบบนิเวศน์ และการป้องกันอุทกภัย

๓.๓) ผลการระบายน้ำเพื่อฤดูแล้งปี ๒๕๕๔/๒๕๕๕ (ถึงวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕)

- โครงการชลประทานเจ้าพระยา ใช้น้ำจากเขื่อนภูมิพลและสิริกิติ์ ๑๑,๘๖๕ ล้าน ลบ.ม. ตั้งแต่วันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ – ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ ระบายน้ำไปแล้ว ๖,๕๕๒ ล้าน ลบ.ม. คิดเป็น ๒๘๘ % ของแผนการระบายน้ำ และ ๕๕ % ของแผนการระบายน้ำทั้งหมด คงเหลือต้องระบายตลอดฤดูแล้ง (๓๐ เมษายน ๒๕๕๕) อีก ๕,๓๑๓ ล้าน ลบ.ม. มีปริมาณน้ำต้นทุนที่ระบายได้ ๑๑,๗๓๐ ล้าน ลบ.ม. ซึ่งเพียงพอตลอดฤดูแล้งนี้

- โครงการชลประทานแม่กลอง ใช้น้ำจากเขื่อนศรีนครินทร์และวชิราลงกรณ ๗,๕๐๐ ล้าน ลบ.ม. ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม – ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ ระบายน้ำไปแล้ว ๙๓๖ ล้าน ลบ.ม. คิดเป็น ๑๑๙ % ของแผนการระบายน้ำ และ ๑๒ % ของแผนการระบายน้ำทั้งหมด คงเหลือต้องระบายตลอดฤดูแล้ง (๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕) อีก ๖,๖๘๓ ล้าน ลบ.ม. มีปริมาณน้ำต้นทุนที่ระบายได้ ๘,๔๘๐ ล้าน ลบ.ม. ซึ่งเพียงพอตลอดฤดูแล้งนี้

๔) สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ

ผู้แทนสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ รายงานการติดตามสถานการณ์น้ำท่วม โดยใช้ข้อมูลจากดาวเทียม ให้ที่ประชุมทราบ ดังนี้

๔.๑) ปี ๒๕๕๔ ได้เกิดอุทกภัยในเขตภาคเหนือและภาคกลางของประเทศ ส่งผลกระทบต่อประชาชนและทรัพย์สินเป็นอย่างมาก ซึ่งการติดตามสถานการณ์และประเมินพื้นที่ได้รับความเสียหายที่เป็นบริเวณกว้างจำเป็นต้องใช้ภาพถ่ายดาวเทียมที่สามารถบันทึกภาพต่อเนื่องทุกวัน

๔.๒) สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ ได้นำภาพข้อมูล MODIS จากดาวเทียม Terra/Aqua ที่บันทึกภาพทั้งช่วงเช้า - บ่าย มาใช้ในการติดตามสถานการณ์รายวัน ตลอดจนการวางแผนรับสัญญาณภาพดาวเทียมตั้งแต่เดือนพฤษภาคม - ธันวาคม ๒๕๕๔ ทั้งดาวเทียมระบบบันทึกด้วยเรดาร์ของดาวเทียม RADARSAT - ๑ และ ๒ จำนวน ๔๐๒ ภาพ ที่สามารถถ่ายภาพทะเลเมฆหมอกและดาวเทียมระบบบันทึกเชิงคลื่นแสงของดาวเทียม THEOS ของประเทศไทย จำนวน ๓๘๗ ภาพ และดาวเทียม LANDSAT - ๕ จำนวน ๑๔๖ ภาพ รวมจำนวนภาพดาวเทียมที่ใช้ในการประเมินพื้นที่น้ำท่วมขังทั้งสิ้น จำนวน ๙๓๕ ภาพ นำมาวิเคราะห์ร่วมกับข้อมูลที่เกี่ยวข้อง และจัดทำเป็นแผนที่แสดงพื้นที่น้ำท่วมขังรายวัน และประมาณการปริมาตรน้ำท่วมขังในแต่ละพื้นที่ โดยให้บริการข้อมูลผ่านทางเว็บไซต์ <http://flood.gistda.or.th>

๔.๓) การติดตามสถานการณ์จากภาพถ่ายดาวเทียม พบว่ามีพื้นที่ประสบอุทกภัย ๖๙ จังหวัด ๗๒๒ อำเภอ มีเนื้อที่น้ำท่วมขังทั้งสิ้น ๒๘,๖๙๕,๘๓๕ ไร่ หรือประมาณ ๔๕,๙๑๓ ตารางกิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ ๘.๙๔ ของพื้นที่ประเทศไทยทั้งหมด มีพื้นที่น้ำท่วมภาคเหนือ จำนวน ๙,๘๘๘,๙๗๐ ไร่ ภาคกลาง จำนวน ๘,๒๘๒,๐๑๘ ไร่ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน ๖,๙๖๓,๔๕๙ ไร่ ภาคตะวันตก จำนวน ๒๘๒,๒๒๙ ไร่ ภาคตะวันออก จำนวน ๒,๕๔๕,๐๓๖ ไร่ และภาคใต้ จำนวน ๗๓๔,๑๒๓ ไร่

๔.๔) จากการติดตามสถานการณ์น้ำท่วมขังตั้งแต่ปี ๒๕๕๔ จนถึงปัจจุบัน โดยใช้ข้อมูล MODIS จากดาวเทียม Terra/Aqua พบว่า ภาพรวมพื้นที่น้ำท่วมขังของประเทศไทยเมื่อวันที่ ๒๓ ตุลาคม ๒๕๕๔ ปรากฏเป็นบริเวณกว้างอย่างชัดเจน โดยครอบคลุมบริเวณพื้นที่ราบภาคกลาง (ลุ่มน้ำยมตอนล่างและลุ่มน้ำเจ้าพระยา) และบางส่วนของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ลุ่มน้ำชีและมูล) และสถานการณ์น้ำท่วมยังคงต่อเนื่องมาจนถึงเดือนธันวาคม ๒๕๕๔ แต่ขอบเขตของพื้นที่น้ำท่วมลดลง จนเมื่อเดือนมกราคม ๒๕๕๕ มีเพียงพื้นที่บางส่วนของภาคกลางยังคงปรากฏพื้นที่น้ำท่วมขัง

ทั้งนี้ ได้ดำเนินการวิเคราะห์และแปลตีความภาพข้อมูล MODIS บันทึกภาพวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๕๕ รายละเอียดภาพ ๒๕๐ เมตร พบว่า ยังคงมีพื้นที่น้ำท่วมขังปรากฏในพื้นที่ราบลุ่มบริเวณบางส่วนของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ลพบุรี สุพรรณบุรี อ่างทอง นครปฐม สระบุรี นครสวรรค์ นนทบุรี ปทุมธานี สมุทรปราการ ฉะเชิงเทรา ปราจีนบุรี และชลบุรี มีเนื้อที่น้ำท่วมประมาณ ๑.๕๙ ล้านไร่ หรือประมาณ ๒,๕๓๖ ตารางกิโลเมตร เมื่อเปรียบเทียบกับพื้นที่น้ำท่วมขังเมื่อวันที่ ๒๓ ตุลาคม ๒๕๕๔ ซึ่งมีเนื้อที่น้ำท่วมประมาณ ๘.๕๓ ล้านไร่ หรือประมาณ ๑๓,๖๔๖ ตารางกิโลเมตร ลดลงประมาณ ๖.๙๗ ล้านไร่ หรือประมาณ ๑๑,๑๑๐ ตารางกิโลเมตร

๔.๕) สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ ได้จัดทำฐานข้อมูลพื้นที่น้ำท่วมขัง ตั้งแต่ปี ๒๕๔๘ - ๒๕๕๔ พบว่าปี ๒๕๕๔ มีเนื้อที่น้ำท่วมสูงสุดในรอบ ๗ ปี โดยมีพื้นที่น้ำท่วมมากกว่าปี ๒๕๕๓ และ ๒๕๔๙ ประมาณ ๗.๒๙ และ ๑๐.๖๙ ล้านไร่ ตามลำดับ ซึ่งในปี ๒๕๕๓ และ ๒๕๕๔ พบมากในพื้นที่ภาคเหนือ ภาคกลาง และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ส่วนปี ๒๕๔๙ พบมากในพื้นที่ภาคกลาง และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบจำนวนจังหวัดที่ประสบอุทกภัยของปี ๒๕๕๓ และ ๒๕๕๔ จะมีจำนวนเท่ากัน คือ ๖๙ จังหวัด แต่ขอบเขตพื้นที่น้ำท่วมของปี ๒๕๕๔ ครอบคลุมพื้นที่เป็นบริเวณกว้างมากขึ้น โดยเฉพาะพื้นที่บริเวณภาคเหนือตอนล่าง (จังหวัดอุทัยธานี กำแพงเพชร พิจิตร และ นครสวรรค์) ภาคกลาง (จังหวัดสุพรรณบุรี อ่างทอง พระนครศรีอยุธยา สิงห์บุรี และลพบุรี) รวมถึงพื้นที่ กรุงเทพมหานครและปริมณฑล (จังหวัดนนทบุรี ปทุมธานี นครปฐม และสมุทรสาคร)

๕) กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

ผู้แทนกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย รายงานและนำเสนอเอกสารการสรุป สถานการณ์สาธารณภัย (ณ วันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕) ให้ที่ประชุมทราบ ดังนี้

๕.๑) สถานการณ์ภัยหนาว (วันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ – ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕) ได้ประกาศเป็นพื้นที่ภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน (ภัยหนาว) จำนวน ๓๓ จังหวัด ๔๒๓ อำเภอ ๓,๔๙๔ ตำบล ๑๒๕,๖๘๙ หมู่บ้าน ในพื้นที่จังหวัดเชียงราย เชียงใหม่ แม่ฮ่องสอน แพร่ อุตรดิตถ์ พิษณุโลก น่าน ตาก พะเยา ลำปาง ลำพูน เพชรบูรณ์ สกลนคร เลย หนองคาย นครพนม อุบลราชธานี มหาสารคาม มุกดาหาร กาฬสินธุ์ บุรีรัมย์ ศรีสะเกษ บึงกาฬ อุธรธานี หนองบัวลำภู ขอนแก่น สุรินทร์ สุพรรณบุรี ราชบุรี นครปฐม กำแพงเพชร ชัยภูมิ และนครราชสีมา

๕.๒) สถานการณ์ภัยแล้ง (ณ วันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕) ได้ประกาศเป็นพื้นที่ ภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน (ภัยแล้ง) จำนวน ๕ จังหวัด ๔๕ อำเภอ ๒๙๕ ตำบล ๑,๔๑๓ หมู่บ้าน ในพื้นที่จังหวัด กำแพงเพชร ลำพูน สุโขทัย เลย และจันทบุรี

๖) กรมทรัพยากรน้ำบาดาล

ผู้แทนกรมทรัพยากรน้ำบาดาล รายงานการดำเนินการฟื้นฟูระบบบ่อน้ำบาดาลที่ ได้รับความเสียหายจากเหตุการณ์อุทกภัยในปี ๒๕๕๔ ให้ที่ประชุมทราบ ดังนี้

๖.๑) เป่าล้างทำความสะอาดบ่อน้ำบาดาล ขณะนี้ดำเนินการแล้วเสร็จ จำนวน ๓,๗๔๙ บ่อ

๖.๒) ซ่อมแซมเครื่องสูบน้ำบาดาลแบบบ่อลึก ขณะนี้ดำเนินการแล้วเสร็จ จำนวน ๒,๐๔๐ เครื่อง

๖.๓) ซ่อมแซมระบบประปาบาดาล ขณะนี้ดำเนินการแล้วเสร็จ จำนวน ๙๒๕ ระบบ

๖.๔) เจาะบ่อน้ำบาดาลทดแทน ขณะนี้ดำเนินการแล้วเสร็จ จำนวน ๒๖๙ บ่อ

ทั้งนี้ ผลการดำเนินงานแล้วเสร็จคิดเป็นร้อยละ ๒๕ ของแผนงานทั้งหมด

๗) การประสานภูมิภาค

ผู้แทนการประสานภูมิภาค รายงานให้ที่ประชุมทราบว่า มีพื้นที่ประสบปัญหา ขาดแคลนน้ำดิบเพื่อการผลิตน้ำประปา จำนวน ๒ แห่ง ประกอบด้วย พื้นที่อำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด และพื้นที่จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ซึ่งได้แก้ไขด้วยการผลิตและจ่ายน้ำเป็นเวลา ส่วนการแก้ไขปัญหาในระยะยาว ได้วางแผนจัดซื้อที่ดินเพื่อก่อสร้างอ่างเก็บน้ำและได้ประสานงานกับกรมทรัพยากรน้ำบาดาล สำหรับการจัดทำแผนพัฒนาแหล่งน้ำบาดาลในพื้นที่จังหวัดประจวบคีรีขันธ์เพื่อใช้น้ำบาดาลในการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำ

๘) การประปานครหลวง

ผู้แทนการประปานครหลวง รายงานสถานการณ์คุณภาพน้ำ ให้ที่ประชุมทราบว่า ได้ประสานงานกับกรมชลประทานและกรมควบคุมมลพิษในการปรับปรุงคุณภาพน้ำ กรมชลประทานได้ระบายน้ำเพื่อให้น้ำดีไล่น้ำเสีย กรมควบคุมมลพิษได้ปรับการวัดค่าออกซิเจนละลายน้ำ (DO) ที่ลงเว็บไซต์ให้เป็นข้อมูลที่เกิดขึ้นจริงในปัจจุบัน ซึ่งการประปาฯ ได้ติดตามข้อมูล พบว่า ปัจจุบันบริเวณสถานีสูบน้ำดิบสำแล จังหวัดปทุมธานี คุณภาพน้ำดีขึ้นตามลำดับและส่งผลดีต่อการผลิตน้ำประปา

๙) กรมควบคุมมลพิษ

ผู้แทนกรมควบคุมมลพิษ รายงานให้ที่ประชุมทราบว่า สถานการณ์คุณภาพน้ำ (วันที่ ๒๘ มกราคม – ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕) ในแม่น้ำสายหลักส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์พอใช้จนถึงดี แต่ยังมีแม่น้ำที่อยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรมและเสื่อมโทรมมาก ประกอบด้วย

- แม่น้ำยม บริเวณอำเภอสว่างและโพทะเล จังหวัดพิจิตร ค่าออกซิเจนละลายน้ำ (DO) อยู่ในช่วง ๓ – ๖ มิลลิกรัมต่อลิตร อยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรมถึงพอใช้
- แม่น้ำเจ้าพระยา บริเวณจังหวัดกรุงเทพมหานคร ค่าออกซิเจนละลายน้ำ (DO) อยู่ในช่วง ๒ – ๓ มิลลิกรัมต่อลิตร อยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรม
- แม่น้ำท่าจีน บริเวณอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี อำเภอบางเลนและนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม และอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ค่าออกซิเจนละลายน้ำ (DO) อยู่ในช่วง ๑ – ๒ มิลลิกรัมต่อลิตร อยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรมมาก
- แม่น้ำปราจีนบุรี บริเวณอำเภอศรีมหาโพธิ์ จังหวัดปราจีนบุรี ระหว่างวันที่ ๑ – ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ ค่าออกซิเจนละลายน้ำ (DO) ต่ำกว่า ๒ มิลลิกรัมต่อลิตร อยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรมมาก
- แม่น้ำบางปะกง บริเวณอำเภอเมืองและบ้านโพธิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา ค่าออกซิเจนละลายน้ำ (DO) อยู่ในช่วง ๓ – ๕ มิลลิกรัมต่อลิตร อยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรมถึงพอใช้
- แม่น้ำตาปี บริเวณอำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ค่าออกซิเจนละลายน้ำ (DO) อยู่ในช่วง ๓ – ๔ มิลลิกรัมต่อลิตร อยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรม

ประธานมอบหมายให้หน่วยงานต่างๆ ดำเนินการ ดังนี้

๑. กรมอุตุนิยมวิทยา พิจารณานำเสนอข้อมูลการพยากรณ์อากาศล่วงหน้า เพื่อเตรียมรับสถานการณ์อุทกภัยในฤดูฝน
๒. การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย พิจารณานำเสนอข้อมูลการระบายน้ำ การกักเก็บน้ำของแต่ละเขื่อน ทั้งที่เป็นปัจจุบันและที่จะเกิดขึ้นในอนาคต และให้คำนวณว่าในแต่ละวันจะต้องระบายน้ำปริมาณเท่าไร และจะสิ้นสุดลงเมื่อใด ระดับน้ำเก็บกักต่ำสุดของเขื่อนมีปริมาณเท่าไร เมื่อใด โดยขอข้อมูลย้อนหลัง ๕ ปี และให้ประสานงานกับกรมชลประทานเพื่อวางแผนการระบายน้ำเพื่อเตรียมความพร้อมรองรับน้ำในปี ๒๕๕๕
๓. กรุงเทพมหานคร ประสานงานกับกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และกระทรวงมหาดไทย ในการเร่งรัดและติดตามการปฏิบัติงานในการขุดลอกคลองสายหลักและสายรองในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร เพื่อการเตรียมความพร้อมเผชิญเหตุอุทกภัย โดยให้รายงานในการประชุมครั้งต่อไป

๔. การประปาส่วนภูมิภาค ทำเรื่องการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำดิบซึ่งจะต้องประสานร่วมมือกับกรมทรัพยากรน้ำบาดาล เสนอประธานฯ เพื่อประธานฯ จะได้มีข้อสั่งการไปยังกรมทรัพยากรน้ำบาดาลต่อไป

มติที่ประชุม : รับทราบและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรีบไปดำเนินการ

เลิกประชุมเวลา ๑๓.๓๐ น.

(นายวิทยา ผลประไพ)
ผู้อำนวยการกลุ่มงานเลขานุการ
คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ
ผู้จัดทำรายงานการประชุม